

Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2026-2030

Gemeente Boekel

Versie: 1.1

Datum: 18-11-2025

Kenmerk: 686240

Vastgesteld door het college d.d.: 4 november 2025

Kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad d.d.: 19 november 2025

Inhoud

Managementsamenvatting	4
Inleiding	5
Afbakening	5
Doelen	5
Aanleiding	7
Wettelijk kader	8
Omgevingswet	8
Omgevingsbesluit	8
Naar een uitvoeringsvisie	10
Collegeprogramma 2022-2026	10
Verordening uitvoering en handhaving	10
Karakter van gemeente Boekel	11
Jaarverslag en uitvoeringsprogramma	11
Uitgangspunten	11
Prioritering verrichten werkzaamheden	13
Methodiek prioritering	13
Proactieve aanpak	20
Strijdigheid omgevingsplan en illegaal gebruik	20
Illegaal bouwen	21
Evenementenvergunningen	22
Hennepkwekerijen en drugslabs (inclusief sluiting)	24
Ondermijning en BIBOB	25
Algemene werkwijze, op z'n Boekels	27
De Boekelse manier	27
Vergunningverlening	27
Toezicht en handhaving	29
Partners	31
Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)	31
Veiligheidsregio Brabant Noord – Brandweer	31
Politie	32
Interventieteam Maas & Leijgraaf	32
Methode doeltreffendheid	33

Vergunningverlening.....	33
Toezicht en handhaving.....	33
Kwaliteitscriteria.....	34

Managementsamenvatting

Op basis van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit zijn alle bestuursorganen, die met taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving zijn belast, verplicht om een Uitvoering- en Handhavingsstrategie (U&HS) op te stellen. Zo ook gemeente Boekel. In de U&HS wordt uiteengezet hoe wij onze taken uitvoeren en aan welke activiteiten wij prioriteit geven. Het college stelt het U&HS vast, de gemeenteraad wordt geïnformeerd.

Net alleen de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit zijn relevant om te bepalen hoe wij onze taken uitvoeren. We kijken voor bestuurlijke kaders naar onze Toekomstvisie “De Kracht van Boekel”, de verordening uitvoering en handhaving, het collegeprogramma en voorgaande jaarverslagen en uitvoeringsprogramma’s. De bestuurlijke kaders voor het U&HS zijn dus vastgesteld. Deze kaders worden weerspiegeld in de drie uitgangspunten: dienstverlening, de Boekelse manier en balans. Deze uitgangspunten zijn verankerd in onze werkwijze ‘op z’n Boekels’.

Om effectief en efficiënt onze taken uit te kunnen voeren, hebben we een risicoanalyse opgesteld. ‘Activiteiten’ in de fysieke leefomgeving worden gewogen aan de hand van frequentie en impact op vijf gebieden: veiligheid, gezondheid, milieu en duurzaamheid, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit en bestuur en maatschappelijk. Dit levert een prioriteitscore op; hoe hoger de score, hoe hoger de prioriteit. Vijf activiteiten krijgen de hoogste prioriteit en daarmee een preventieve aanpak: strijdigheid omgevingsplan en illegaal gebruik, illegaal bouwen, evenementenvergunningen, hennepkwekerijen en drugslabs en ondermijning en BIBOB.

In onze werkwijze ‘op z’n Boekels’ wordt voor de taakgebieden vergunningverlening en toezicht en handhaving beschreven hoe wij onze taken uitvoeren. Gemeente Boekel sluit aan bij de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) en past die aan naar lokale wensen en behoeften. Zo houden wij vast aan de landelijke lijn die ook door andere bestuursorganen wordt gevolgd, maar hebben wij ook oog voor onze eigen inwoners en ondernemers.

Gemeente Boekel staat niet alleen voor haar taken aan de lat. Wij werken samen met de ODBN, Veiligheidsregio Brabant-Noord en Brandweer, Politie en Interventieteam Maas & Leijgraaf.

Als laatste stellen wij ook een methode vast ter beoordeling van onze eigen doeltreffendheid. Deze toetsing komt jaarlijks terug in ons jaarverslag en uitvoeringsprogramma. Hiervoor kijken wij naar kengetallen die ons inzicht verschaffen in de stand van zaken met betrekking tot VTH: het tijdig beslissen op vergunningaanvragen, het totaal aantal vergunningaanvragen en het aantal opgepakte handhavingszaken. Ook toetsen we jaarlijks onze organisatie en werknemers aan de geldende kwaliteitscriteria.

Inleiding

Voor u ligt de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&HS) van gemeente Boekel 2026-2030. Het doel van deze U&HS is om onze gemeentelijke taken op het gebied van de fysieke leefomgeving op een juiste en gepaste manier uit te voeren. Dit document beschrijft, zoals de naam al zegt, welke strategie wij hanteren bij de uitvoering en handhaving van onze taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving. De strategie beschrijft *hoe* het college uitvoering en handhaving aanpakt (bijvoorbeeld de prioriteiten, werkwijze, risicogericht toezicht en samenwerking). Deze strategie is van toepassing op de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), die primair belast is met deze taken.

Afbakening

Wat is dan precies de 'fysieke leefomgeving'? Opvallend genoeg is er geen sprake van een afgebakende definitie die wordt gehanteerd. Een dergelijke definitie zou de daadwerkelijke fysieke leefomgeving tekort doen en niet uitputtend zijn. De Omgevingswet noemt wel een aantal zaken die in ieder geval onder de fysieke leefomgeving vallen: bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. Deze 'in ieder geval'- formulering geeft ons alvast een kader voor onze werkzaamheden.

Doelen

Met deze U&HS willen we invulling even aan de bestuurlijke kaders. We willen in ieder geval de volgende doelen behalen:

Ten eerste het beschermen en benutten van de leefomgeving. Dat betekent dat activiteiten in de fysieke leefomgeving in evenwicht moeten zijn met de effecten op de fysieke leefomgeving. Oftewel, we willen en moeten er zorg voor dragen dat veiligheid en gezondheid van mens, dier en milieu gewaarborgd blijven bij activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Ten tweede eenduidig en transparant handelen. Van een betrouwbare overheid wordt verwacht dat zij consequent en consistent handelt. Praktisch gezien betekent dit dat wij in vergelijkbare situaties op vergelijkbare manier handelen. Of dat nou een vergunningaanvraag of een handhavingstraject is, het is vooraf duidelijk wat onze werkwijze en strategie is en hoe we die toepassen. Dit vergroot het vertrouwen in de overheid.

Ten derde het gericht inzetten van capaciteit. Zoals bij iedere organisatie is ook bij onze organisatie de capaciteit die we kunnen inzetten beperkt. Dit betekent dat, om zo effectief mogelijk op te treden, we onze capaciteit doelbewust en gericht moeten inzetten. Op die manier worden de risico's met de meeste nadelige gevolgen het best beperkt.

Ten vierde het stimuleren van naleefgedrag. De uitwerking van deze U&HS en daaropvolgend ons feitelijk handelen moeten eraan bijdragen dat naleefgedrag gestimuleerd wordt. Beter naleefgedrag leidt er immers toe dat risico's op nadelige effecten in de fysieke leefomgeving verder beperkt worden. Logischerwijs is dat voordelig voor ons allemaal. Tevens betekent dat ook dat wij minder vaak en minder ingrijpend hoeven te handhaven.

Ten vijfde een effectieve handhaving waar nodig. Als het dan toch niet anders kan, zullen we daadkrachtig moeten handhaven. Het doel van handhaving is dat overtredingen worden hersteld en daarmee nadelige effecten op de fysieke leefomgeving worden gestopt en ongedaan worden gemaakt. Ingrijpen door de overheid is een zwaar middel. Daarom zorgen we ervoor dat we dat weloverwegen, naar verhouding en eerlijk doen.

Ten zesde en laatste: het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit door samenwerking en afstemming. Gemeente Boekel werkt samen met haar partners in de taken die we hebben. We beschrijven in deze U&HS dan ook hoe wij samenwerken met onze partners en welke afspraken we maken.

Aanleiding

De aanleiding voor het opstellen van deze U&HS ligt in het Omgevingsbesluit. In het Omgevingsbesluit is wettelijk vastgelegd dat ieder bestuursorgaan dat is belast met taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving, verplicht is om een document op stellen hoe zij die taken uitvoeren. De U&HS is feitelijk dan ook een uitwerking van de plichten die de wet aan ons als gemeente Boekel stelt.

Maar we moeten deze U&HS niet als slechts een wettelijke exercitie beschouwen. We grijpen deze U&HS aan als leidend document dat ons helpt in de uitvoering van onze dagelijkse werkzaamheden. Het is dan ook aan ons om aan deze U&HS een praktische en toepasbare invulling te geven.

Wettelijk kader

De plicht tot het opstellen van een U&HS, is wettelijk vastgelegd. We vinden deze wettelijke grondslag terug in het Omgevingsbesluit en de Omgevingswet. Om een wettelijk kader te schetsen waarop onze taken in de fysieke leefomgeving zijn gebaseerd, citeren we de belangrijkste artikelen uit het Omgevingsbesluit en de Omgevingswet. Het bepaalde in het Omgevingsbesluit artikelen 13.5 en 13.6 is het directe toetsingskader waarlangs we deze U&HS meten. Daarnaast geeft Omgevingswet artikel 1.3 kernachtig weer voor welke taak de bestuursorganen aan de lat staan.

Omgevingswet

De Omgevingswet is de basis voor de gemeente vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken. De Omgevingswet heeft concrete maatschappelijke doelen die zijn vastgelegd in artikel 1.3:

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderling samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en*
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.*

Volgens artikel 2.1 van de Omgevingswet moeten o.a. gemeenten hun taken en bevoegdheden uitvoeren op grond van deze wet en met het oog op de doelen van deze wet. Dat geldt dus ook voor gemeente Boekel. Ons beleid, uitvoering en ook deze uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&HS) dienen dus met de Omgevingswet in overeenkomst te zijn.

De Omgevingswet definieert concrete maatschappelijke doelen die de basis vormen voor ieder bestuursorgaan dat is belast met de uitvoering van taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Dan nog blijft de 'fysieke leefomgeving' een zeer breed begrip waarbinnen zeer veel activiteiten mogelijk zijn. Wat binnen dit begrip voor iedere gemeenten relevant is, kan per gemeente verschillen. Verschillende factoren hebben daar invloed op. Bijvoorbeeld waar een gemeente ligt, hoeveel inwoners zij heeft, hoeveel oppervlakte zij heeft, water, natuur, bedrijven, etc. Dit maakt dat beleid, doelen en uitvoering per gemeente kunnen verschillen. Iedere gemeente bepaalt zijn eigen doelstellingen en prioriteiten binnen plichten die ze heeft.

Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit bevat de directe wettelijke grondslag waaruit de plicht tot het opstellen van een U&HS voortkomt. Tevens omschrijven de artikelen 13.5 en 13.6 wat een U&HS moet bevatten.

Artikel 13.5 (uitvoerings- en handhavingsstrategie)

- 1. De bestuursorganen die zijn belast met de uitvoerings- en handhavingstaak stellen een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast in een of meer documenten waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen worden*

gesteld voor de uitvoering en handhaving en welke werkzaamheden met het oog op die doelen zullen worden verricht.

- 2. De bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst stellen gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid.*
- 3. De handhavingsstrategie wordt zo nodig afgestemd met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving.*
- 4. De handhavingsstrategie wordt gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.*

Artikel 13.6 (inhoud uitvoerings- en handhavingsstrategie)

- 1. De uitvoerings- en handhavingsstrategie biedt in ieder geval inzicht in:*
 - a. de prioriteitenstelling voor het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid;*
 - b. de methode die wordt gebruikt om te bepalen of de doelen, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, worden bereikt;*
 - c. de criteria die worden gebruikt bij het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet; en*
 - d. de werkwijze bij het verlenen van omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de wet.*
- 2. De handhavingsstrategie biedt ook inzicht in:*
 - a. de afspraken die door bestuursorganen onderling en met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving zijn gemaakt over samenwerking bij en afstemming van werkzaamheden;*
 - b. de wijze waarop toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt gehouden;*
 - c. de wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en eventueel daaraan verbonden consequenties;*
 - d. de wijze waarop bestuurlijke sancties en termijnen die bij het opleggen en ten uitvoer leggen daarvan worden gehanteerd en de strafrechtelijke handhaving onderling worden afgestemd; en*
 - e. de wijze waarop wordt gehandeld na geconstateerde overtredingen die zijn begaan door of in naam van een bestuursorgaan of een andere tot de overheid behorende instantie.*

Samenvattend heeft gemeente Boekel de taak om activiteiten in de fysieke leefomgeving dusdanig te regelen dat de veiligheid en gezondheid van mens en natuur gewaarborgd worden. Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn instrumenten die daar zorg voor dragen.

Naar een uitvoeringsvisie

Om te kunnen bepalen hoe onze uitvoerings- en handhavingsstrategie eruit komt te zien en waar uiteindelijk onze inzet, tijd en middelen naartoe gaan, kijken we eerst naar onze bestuurlijke kaders en uitgangspunten. Hiermee doelen we op wat voor soort gemeente Boekel is en wat voor soort gemeente we willen zijn als het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het zou te kort door de bocht zijn om louter naar cijfers van vergunningen en overtredingen te kijken. Juist de context en onze visie en uitgangspunten daarbij maken dat we voorbij cijfers kunnen kijken en tot een efficiënte en effectieve aanpak kunnen komen.

In het vorige hoofdstuk hebben we de wettelijke kaders belicht. Deze kaders geven ons een eerste aanzet tot een uitvoeringsvisie en uitgangspunten. En dat is een belangrijke eerste aanzet, want de onderdelen die in het Omgevingsbesluit en de Omgevingswet worden genoemd, zijn verplicht. Maar, zoals gezegd, is deze kern te algemeen om voor individuele gemeentes toepasbaar te zijn. Daarom dat ook lokale en regionale kaders van groot belang zijn om voor gemeente Boekel tot een toereikend U&HS te komen. Hieronder volgen dan ook andere kaders en context die relevant zijn om de U&HS uit te kunnen werken.

Collegeprogramma 2022-2026

Het huidige collegeprogramma 2022-2026 is bij uitstek een kader dat van belang is voor de U&HS. In het programma beschrijft het college immers haar visie op de fysieke leefomgeving of onderwerpen die daar onderdeel van zijn of daar invloed op hebben. Het is daarmee een belangrijke bron voor het bepalen van onze lokale doelstellingen en voor het leggen van accenten. Bovendien heeft het collegeprogramma een democratische legitimatie, daar het een resultaat is van de gemeenteraadsverkiezingen. De gemeenteraad en het college vertalen de wensen en behoeftes van de inwoners van gemeente Boekel naar beleid, ieder op haar eigen niveau.

Al in de inleiding van het collegeprogramma worden onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving genoemd waar het college waarde aan hecht: prettig wonen, werken en leven. Deze onderwerpen worden even verderop in het collegeprogramma verder uitgewerkt.

Ten eerste wordt wonen genoemd. Het college noemt “voldoende woningen voor alle doelgroepen” het uitgangspunt. Voldoende woningen betekent bouwen. Bouwen betekent fysieke leefomgeving. Daar ligt dan ook meteen een accent en opgave voor o.a. VTH om deze bouwactiviteiten zo soepel mogelijk te laten verlopen en om woningen en omgeving met de hoogst mogelijke kwaliteit op te leveren.

Ten tweede worden volksgezondheid en milieu genoemd, met een directe verwijzing naar de Omgevingswet. Op het moment van het tot stand komen van het collegeprogramma was de Omgevingswet nog niet in werking getreden, inmiddels wel. Het college heeft destijds al vooruit gekeken naar de implicaties van de Omgevingswet en noemt “een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving”. Ook wordt genoemd dat de nieuwe wet zorgt voor “een samenhangende aanpak van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snelle besluitvorming”. Ook moet de participatie worden bevorderd. Het college wil dat dit weerspiegelt in beleid en uitvoering die hierbij aansluiten.

Verordening uitvoering en handhaving

De gemeenteraad van Boekel heeft ook de ‘Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Boekel 2022’ vastgesteld. Het vaststellen van deze verordening is erop gericht

om uitvoering te geven aan artikelen 18.20 en 18.23 van de Omgevingswet. Deze artikelen zien erop toe dat er zorg wordt gedragen voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving en dat die geborgd wordt. Zo dienen onze organisatie en medewerkers aan bepaalde kwaliteitscriteria te voldoen. Die specifieke kwaliteitscriteria zijn geen onderdeel van deze U&HS; dat hoort thuis in de jaarlijkse evaluatierapportages. Echter heeft gemeente Boekel ook andere kwaliteitsdoelen opgenomen in de verordening. Zo is in artikel 4 vastgesteld dat de doelen in de U&HS ook betrekking hebben op de dienstverlening, de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en de financiën. Ook deze doelen worden in deze U&HS meegenomen.

Karakter van gemeente Boekel

Naast het collegeprogramma en de verordening als kaders, wegen we het karakter van de gemeente mee. In zowel fysieke als figuurlijke zin.

In fysieke zin is gemeente Boekel een kleine gemeente van ruim 11.000 inwoners. De gemeente kent drie kernen – Boekel, Venhorst en Huize Padua – met allen een dorps karakter. De gemeente heeft een oppervlakte van 34,52km² dat bijna geheel uit land bestaat (ten opzichte van water). Het karakter van de gemeente in het algemeen is agrarisch/platteland. De peelrandbreuk die door de gemeente loopt is een karakteristiek natuurverschijnsel.

In figuurlijke zin is gemeente Boekel ‘gastvrij en actief’; dat is de slogan van de gemeente, zo willen wij ons graag profileren. Gastvrij betekent voor ons dat wij er voor al onze inwoners zijn. Actief betekent dat wij geen afwachtende houding aannemen, maar eropuit gaan en contact zoeken met onze inwoners. We willen samen dingen voor elkaar krijgen, korte lijntjes en laagdrempelig contact.

Hierbij past ook goed het motto van de gemeentelijke organisatie: bij alles wat we doen, vragen we ons af “wat heeft onze inwoner er aan?”. Dit is natuurlijk ook van toepassing op VTH. Voor ons betekent dit dat wij denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. In oplossingen en niet in problemen. Natuurlijk bewaken we daarbij wel het algemeen belang.

Jaarverslag en uitvoeringsprogramma

Tot slot zijn ook de recente jaarverslagen en uitvoeringsprogramma’s van VTH voor ons van groot belang bij het tot stand komen van dit U&HS. De jaarverslagen en uitvoeringsprogramma’s bevatten namelijk zeer relevante cijfers, inzichten en doelen op basis van ons dagelijks werk. In deze verslagen en programma’s leggen we namelijk jaarlijks vast wat we hebben gedaan en wat we gaan doen. Daarbij spelen we iedere keer in op wensen en behoeften van onze inwoners en wat we daarvoor nodig hebben.

Uitgangspunten

Op basis van bovenstaande wet- en regelgeving, kaders en beleid destilleren we de volgende uitgangspunten voor onze dagelijkse werkzaamheden:

Ten eerste **Boekelse dienstverlening**. Gemeente Boekel staat voor een ‘Boekelse’ dienstverlening. Voor ons betekent dit dat wij ernaar streven om zo snel mogelijk vergunningen te verlenen en zo snel mogelijk vragen te beantwoorden. Wij willen initiatiefnemers niet belemmeren, maar zo snel mogelijk verder helpen. We gaan echter niet op de stoel van de initiatiefnemer of adviseur zitten. Onze collega’s zijn makkelijk en laagdrempelig bereikbaar via e-mail en telefoon. In gesprek gaan is praktisch altijd mogelijk en initiatiefnemers kunnen voor makkelijke en moeilijke vragen bij ons terecht. We willen hiermee bereiken dat activiteiten zoveel

mogelijk en zo snel mogelijk doorgang kunnen vinden. We willen samen met onze inwoners en ondernemers zaken daadwerkelijk voor elkaar krijgen.

Ten tweede wat wij noemen *'de Boekelse manier'*. In aanvulling op het vorige is de Boekelse manier voor ons een houding. Wij willen tussen onze inwoners in staan. Dat betekent dat ons communiceren en onze besluiten begrijpelijk moeten zijn. Wij willen meedenken en meebewegen. Dat betekent dat wij initiatieven niet afwijzen als ze niet meteen voldoen, maar meedenken met de initiatiefnemer. Ook gaan wij, indien de situatie dat toelaat, niet direct over tot handhaving, maar gaan wij eerst in gesprek om tot een oplossing te komen. Iedere inwoner of ondernemer krijgt altijd een tweede kans om zelf tot verbetering te komen. We gaan op zoek naar kansen en mogelijkheden in plaats van belemmeringen of onmogelijkheden. Wij vinden het bovenal belangrijk dat onze inwoners zich gehoord voelen.

Ten derde *balans*. Afsluitend moet ons handelen altijd in balans zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat activiteiten en effecten daarvan niet onevenredig op elkaar en de fysieke leefomgeving moeten zijn. Veiligheid en gezondheid staan voorop. Ook staan wij voor eerlijkheid en gelijkheid; gelijke monniken, gelijke kappen. Alle initiatiefnemers worden gelijk behandeld, het resultaat kan natuurlijk wel verschillend zijn. Een tweede kans krijgt iedereen; maar als het echt niet anders kan, gaan we over tot handhaving. Dan staan we voor het algemeen belang van al onze inwoners. Natuurlijk houden we ook dan rekening met proportionaliteit.

Als aanvullend uitgangspunt noemen we *middelen*, in de vorm van formatieve en financiële capaciteit. Dit uitgangspunt is misschien niet direct merkbaar voor onze inwoners en ondernemers, maar wordt wel genoemd in onze verordening uitvoering en handhaving. Ons uitgangspunt hierbij is dat we efficiënt en effectief gebruik maken van onze middelen. We zijn er ons ook van bewust dat we niet iedere overtreding, klacht en melding kunnen behandelen; dat is ook niet nodig en dat willen we ook niet. Deze U&HS helpt ons dan ook bij het maken van de juiste keuzes om dat te kunnen bereiken. Ook hierbij is balans van belang; we hebben intern gekwalificeerde medewerkers en juiste faciliteiten nodig om ons werk goed uit te kunnen voeren. Kort door de bocht is maximaal resultaat met zo minimaal mogelijke middelen het doel.

Prioritering verrichten werkzaamheden

Zoals eerder behandeld zijn we volgens het Omgevingsbesluit wettelijk verplicht om een prioriteitenstelling op te nemen in onze U&HS. Deze prioriteitenstelling helpt ons bij het efficiënt en effectief inzetten van onze (beperkte) capaciteit.

Methodiek prioritering

Om prioriteiten te kunnen stellen voor de uitvoering van onze taken, maken we gebruik van een risicoanalyse. Een risicoanalyse laat zien hoe vaak bepaalde activiteiten voorkomen en wat de impact is van deze activiteiten mocht daarin iets misgaan. Een risicoanalyse is dan ook een geschikt middel om op voorhand inzicht te creëren in waar onze aandacht het meeste naartoe moet gaan.

De methodiek die wij gebruiken om tot een risicoanalyse te komen, is een risicomatrix. Deze is gebaseerd op het DBC-model (Damen BouwCentrum, het bedrijf waar de ontwikkelaars van het model destijds werkten). Dit model is beproefd, wordt door veel bestuursorganen gebruikt en is ontwikkeld voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het uitgangspunt van deze matrix is: $\text{risico} = \text{kans} \times \text{effect}$. Dat betekent dat activiteiten een risicoscore krijgen naar aanleiding van hoe vaak een activiteit voorkomt en wat daarvan de impact kan zijn op de fysieke leefomgeving.

Bij het invullen van de risicomatrix hanteren we een vijftal impactgebieden: veiligheid, gezondheid, milieu en duurzaamheid, leefbaarheid een ruimtelijke kwaliteit en bestuurlijke en maatschappelijke impact. Deze impactgebieden passen bij de doelen van de Omgevingswet en onze gemeente.

Ieder impactsgebied krijgt een impactscore van 1 tot en met 5. Het gemiddelde cijfer van de impactsgebieden wordt meegenomen in de risicoberekening. Het kansgetal is ook een getal van 1 tot en met 5. De risicoberekening is het gemiddelde van de impactgebieden maal het kansgetal. Hieruit volgt het risicogetal.

Het risicogetal wordt met een referentietabel vergeleken. De score van de activiteit vergeleken met de referentietabel geeft inzicht in hoe hoog het risico wordt geacht. Logischerwijs krijgen de hoogste risico's de hoogste prioriteit. Uit de prioriteitentabel blijkt hoe wij vervolgens omgaan met deze prioritering.

De matrix vullen we in voor verschillende activiteiten onder verschillende domeinen. Een deel van die activiteiten is wettelijk verplicht:

1. Vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten
2. Bouwactiviteiten en sloopactiviteiten
3. Gebruik van bouwwerken in relatie tot brandveiligheid
4. Activiteiten in het basistakenpakket van de Omgevingsdienst

Een deel van de activiteiten die onder bovenstaande activiteiten vallen, wordt door de omgevingsdienst of de veiligheidsregio/brandweer uitgevoerd. Deze activiteiten zijn dan ook geen onderdeel van deze U&HS. De omgevingsdienst en de brandweer hebben hiervoor hun eigen prioriteitenstellingen en risicoanalyses.

Bovenstaande, wettelijk verplichte, activiteiten worden aangevuld met onze lokale kerntaken. Dat zijn voornamelijk kerntaken die voor iedere gemeente gelden, maar voor een deel ook taken waarvan wij zelf constateren dat die van toepassing zijn voor gemeente Boekel. Ook hiervoor geldt dat een deel van deze taken bij onze partners is belegd. In ieder geval behoren hiertoe:

1. Bouw- en omgevingsveiligheid
2. Brandveilig gebruik
3. Leefbaarheid en openbare orde
4. Natuur en ruimtelijke ordening

De risicomatrix wordt ingevuld op basis van kennis en ervaring van de afdeling VTH zelf. De collega's die dagelijks met deze onderwerpen bezig zijn, kunnen immers ook de beste inschattingen maken. Ook het jaarverslag en uitvoeringsprogramma van afgelopen jaar wordt meegewogen. Dit document bevat reeds cijfers en inzichten en geeft een vooruitblik naar komend jaar. Ook het voorgaande 'Beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving fysieke leefomgeving 2021-2025' wordt meegenomen.

De risicoanalyse zoals hierboven beschreven wordt landelijk veel gebruikt door verschillende bestuursorganen. De tabellen hieronder worden als uitgangspunt gebruikt. De U&HS van gemeente Deurne bevat een overzichtelijk model waarop wij het onze baseren; een deel nemen we over.

Prioriteit	Mate van VTH inzet	Acties
Zeer hoog	Proactief	- Het anticiperen en voortijdig opsporen van mogelijke overtredingen voor een specifiek thema, branche of gebied. Actieve opsporing vergt vaak een projectmatige aanpak - De gemeente neemt initiatief tot controles op deze activiteiten met een zeer hoog risico, ook als geen signalen (klachten, meldingen of handavingsverzoeken) zijn ontvangen.
Hoog	Actief	- Afhandeling van signalen bij activiteiten met een hoog risico (klachten, meldingen en handavingsverzoeken) krijgt voorrang op andere werkzaamheden. - Planmatig toezicht op een specifiek thema, doelgroep of gebied behoort tot de mogelijkheden.
Gemiddeld	Regulier (actief en/of passief)	- Signalen bij activiteiten met een gemiddeld risico (klachten, meldingen en handavingsverzoeken) worden afhankelijk van aard, ernst en omvang afgehandeld (passief toezicht). - Planmatig toezicht op een specifiek thema, doelgroep of gebied behoort tot de mogelijkheden (actief toezicht).
Laag	Passief	- Signalen bij activiteiten met een laag risico (klachten, meldingen of handavingsverzoeken) worden niet of niet direct afgehandeld, tenzij acuut ingrijpen noodzakelijk is. We informeren waar mogelijk de betrokkenen hierover. - Signalen kunnen worden gebundeld (om informatie over problematiek op te bouwen) en daarna mogelijk tijdens planmatig toezicht (thema-, doelgroep- of gebiedsgericht) worden opgepakt.

Risico	Score	Score cijfer
Zeer hoog risico	Gelijk aan 10 en groter dan 10	$x \geq 10$
Hoog risico	Groter dan 7 en kleiner dan 10	$7 < x < 10$
Gemiddeld risico	Kleiner of gelijk aan 7 en groter dan 4	$4 < x \leq 7$
Laag risico	Kleiner dan of gelijk aan 4	$x \leq 4$

Voor het domein milieu zijn de meeste taken uitbesteed aan de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Het gaat hier om de basistaken die we wettelijk verplicht zijn om op te pakken en om een aantal verzoektaken. In de praktijk betekent dit dat alle activiteiten van alle bedrijven/inrichtingen onder de ODBN vallen, evenals slopen en asbest. Wijzelf pakken 'kleine' overtredingen op die niet onder dat pakket vallen, bijvoorbeeld stoken, lozen en dumpen door burgers. De gemeente Boekel blijft altijd het bevoegd gezag voor alle taken. Het takenpakket dat onder de ODBN valt is niet opgenomen in deze U&HS, aangezien de ODBN een eigen uitvoering en prioritering hanteert. Als deelnemer in de ODBN en opdrachtgever hebben wij hier natuurlijk wel regie op hoofdlijnen in.

Net als bij het domein milieu is het grootste gedeelte van het domein brandveiligheid uitbesteed. Ditmaal bij de brandweer onder de Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN). Dat betekent dat de brandweer namens gemeente Boekel toezicht houdt op de brandveiligheid van publieke gebouwen en openbare inrichtingen, bijvoorbeeld zorginstellingen, scholen en cafés. Wijzelf houden natuurlijk wel onze oren en ogen open wanneer onze toezichthouders in het veld zijn. Kleine overtredingen worden door ons opgepakt en anders naar de brandweer gecommuniceerd. Ook hier blijft gemeente Boekel in alle gevallen bevoegd gezag. Het takenpakket dat onder de brandweer/VRBN valt is niet opgenomen in deze U&HS, aangezien de brandweer een eigen uitvoering en prioritering hanteert. Natuurlijk is er in de praktijk ruimte tot overleg.

Domein	Activiteit of onderwerp	Kans (1-5)	Impact (1-5)					Score matrix	Prioritering
			Veiligheid	Gezondheid	Milieu en duurzaamheid	Leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit	Bestuurlijk en maatschappelijk		
Bouw en ruimtelijke ordening	Illegaal bouwen	4	4	2	3	4	4	3,4	13,6
	Strijdigheid omgevingsplan/illegaal gebruik	4	3	2	3	4	3	3	12
	Vergunningvrij bouwen	4	2	1	2	4	3	2,4	9,6
	Bouwen met vergunning publiek		3	2	2	3	3	2,6	7,8
	Bouwen met vergunning bedrijf	3	3	3	3	3	2	2,8	8,4
	Bouwen met vergunning wonen	3	3	3	3	3	2	2,8	8,4
	Huisvesting arbeidsmigranten	2	3	3	2	4	4	3,2	6,4
	Strijdigheid Besluit Bouwwerken Leefomgeving duurzaamheid	2	2	3	4	3	2	2,8	5,6
	Strijdigheid Besluit Bouwwerken Leefomgeving duurzaamheid	2	2	3	4	3	2	2,8	5,6
	Recreatie (vakantiewoningen, B&B's, logiesgebouwen, enz.)	2	3	2	2	3	4	2,8	5,6

	Illegaal slopen (zonder asbest)	2	3	3	3	2	2	2,6	5,2
	Sloopmelding (zonder asbest)	2	3	3	3	2	2	2,6	5,2
	Strijdigheid Besluit Bouwwerken Leefomgeving duurzaamheid	2	2	3	4	3	2	2,8	5,6
	Strijdigheid Besluit Bouwwerken Leefomgeving bouwtechnisch	2	4	2	2	2	2	2,4	4,8
	Tijdelijke woonunits	2	2	2	2	3	1	2	4
	Mantelzorgwoningen (legaal en illegaal)	2	1	1	1	3	3	1,8	3,6
	Achterstallig onderhoud (verwaarlozing en aanzicht panden)	1	4	2	2	3	2	2,6	2,6
	(illegale) werken en ontgronden	1	2	2	3	3	2	2,4	2,4
	Monumententoezicht (bouwwerken en bomen)	1	1	1	1	3	3	1,8	1,8
Milieu	Overtredingen anders dan inrichtingen (toezicht sloop, lozen, dumpen door burgers)	3	3	3	3	3	2	2,8	8,4
Brandveiligheid	Overtredingen anders dan brandweer (tijdens vrije veldcontroles)	2	4	2	2	2	2	2,4	4,8
APV en bijzondere wetten	Evenementenvergunningen	4	4	2	2	4	4	3,2	12,8
	Evenementenmeldingen	3	3	2	2	3	2	2,4	7,2
	Openbare ruimte	3	3	2	2	3	2	2,4	7,2
	Geluidsoverlast	3	1	2	2	3	2	2	6

	Jeugdoverlast	2	3	2	1	4	4	2,8	5,6
	Recreatieparken	2	2	2	2	4	3	2,6	5,2
	Stankoverlast	2	1	3	3	3	2	2,4	4,8
	Sluitingstijden horeca en winkels	2	3	2	1	3	3	2,4	4,8
	(wild)Crossen	2	2	2	3	3	2	2,4	4,8
	Terras of uitstalling exploiteren	2	3	2	2	3	2	2,4	4,8
	Afval of zwerfvuil	2	2	2	3	2	2	2,2	4,4
	Campers of grote voertuigen aan de openbare weg	2	3	1	2	3	2	2,2	4,4
	Exploitatie- en alcoholvergunningen	2	2	3	1	2	3	2,2	4,4
	Illegale ingebruikname groenstroken	2	2	1	2	3	2	2	4
	Hinderlijke dieren (hondenpoep en geluidsoverlast)	2	1	2	2	2	2	1,8	3,6
	Parkeren (overlast)	2	1	1	1	3	3	1,8	3,6
	Alcoholverstrekking aan minderjarigen	2	2	3	1	1	2	1,8	3,6
	Ontheffing tijdelijk schenken alcoholische dranken	2	2	3	1	1	2	1,8	3,6
	Sluitingstijden paracommercie	2	2	2	1	2	2	1,8	3,6

	Hinderlijke insecten of ongedierte	1	2	3	3	3	2	2,6	2,6
	Textielinzameling	1	2	1	3	2	2	2,2	2,2
	Autowrakken of achtergelaten voertuigen	1	2	1	2	3	2	2	2
	(illegaal) Kappen	1	1	1	3	3	2	2	2
	Reclame plaatsen	1	2	1	1	2	1	1,4	1,4
	Speelautomaten exploitatie	1	1	1	1	1	2	1,2	1,2
Ondermijning en bijzondere onderwerpen	Hennepkwekerijen en drugslabs (inclusief sluiting)	3	5	4	4	4	5	4,4	13,2
	Ondermijning en BIBOB	3	4	3	4	4	5	4	12
	Mensenhandel (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting)	2	5	4	2	4	5	4	8
	Overtredingen van de Wet Basisregistratie Personen en Landelijke Adres Aanpak (BRP/LAA)	4	1	1	1	3	3	1,8	7,2

Proactieve aanpak

Uit onze risicoanalyse komt een vijftal onderwerpen of activiteiten waaraan een zeer hoog risico wordt gekoppeld:

- Strijdigheid omgevingsplan en illegaal gebruik
- Illegaal bouwen
- Evenementenvergunningen
- Hennepkwekerijen en drugslabs
- Ondernijning en BIBOB

Conform de prioriteitenstelling krijgen deze activiteiten een zeer hoge prioriteit. Onze strategie daarbij is dat wij anticiperen op risico's en trachten deze voortijdig op te sporen. Wij nemen zelf het initiatief tot controles op deze activiteiten, ook als er geen signalen zijn ontvangen.

Hieronder volgt een uiteenzetting van deze strategie voor ieder van de vijf activiteiten met een hoge prioritering.

Strijdigheid omgevingsplan en illegaal gebruik

Onder een strijdigheid met het omgevingsplan of illegaal gebruik wordt een overtreding van de regels die in het omgevingsplan zijn opgenomen verstaan. Voorbeelden daarvan zijn dat er buiten het bouwvlak wordt gebouwd, dat er een bedrijf op een woonbestemming is gevestigd of dat er een pand wordt bewoond waar dat niet is toegestaan. Al deze overtredingen leveren ongewenste situaties op in het kader van ruimtelijke ordening.

Binnen deze 'activiteit' zijn er alsnog veel verschillende overtredingen mogelijk. Toch scharen we ze onder één categorie omdat ze overeenkomen door een strijdigheid in de regels van het omgevingsplan. Nou is illegaal bouwen (zonder vergunning) ook een strijdigheid met het omgevingsplan, maar daarbij doelen we specifiek op het vergunning- en bouwtechnische aspect. Dat is in de kern een andere activiteit met andere impact.

Strijdigheden met het omgevingsplan over illegaal gebruik komen wij relatief vaak tegen in onze praktijk. We zien ook dat de impact op de fysieke leefomgeving relatief hoog is. Dit soort overtredingen worden niet alleen onbewust gemaakt, maar ook regelmatig bewust. Wat opvalt is dat deze overtredingen relatief vaak voorkomen in het buitengebied. Wij schatten in dat de oorzaak daarvan ligt in meer fysieke ruimte en minder sociaal toezicht.

Doel

Het doel van onze proactieve aanpak met betrekking tot strijdigheden met het omgevingsplan en illegaal gebruik is om het aantal overtredingen terug te brengen en zo vroeg mogelijk op te sporen en te herstellen. Door vroeg op te sporen en op te treden willen we voorkomen dat overtredingen groter en complexer worden. In dat kader zijn overtredingen sneller, makkelijker en goedkoper te herstellen.

Aanpak

Een proactieve aanpak op strijdigheden met het omgevingsplan en illegaal gebruik is moeilijk omdat een overtreding pas 'gezien' kan worden als deze feitelijk heeft plaatsgevonden. Een overtreding die wel gezien kan worden voordat ze feitelijk wordt gemaakt is bijvoorbeeld wanneer een vergunningaanvraag een strijdigheid bevat of wanneer wij bewegingen of intenties ter voorbereiding zien. Daar zijn we dan ook scherp op. Wij besteden hier extra aandacht aan op het moment dat onze toezichthouders 'buiten' zijn.

Het grootste gedeelte van de strijdigheden zien wij pas wanneer zij feitelijk plaatsvinden. Dat kan zijn door controles in het veld, door meldingen van inwoners en collega's en door middel van onze systemen. Ons Geografisch Informatiesysteem (GIS) is hierin een belangrijke bron en effectief hulpmiddel. Het GIS geeft ons namelijk inzicht in zeer veel informatie; onder andere luchtfoto's, BAG-data en topografie. Dit stelt ons in staat om afwijkingen snel op te sporen en daarna ook te toetsen. Vanachter het bureau kunnen we dan al heel veel over een situatie te weten komen.

We besteden ook extra aandacht aan kwetsbare gebieden of objecten. Bijvoorbeeld nieuwbouw wijken, mantelzorgwoningen en landschappelijke inpassingsplannen. Bij objecten met een vaste einddatum, bijvoorbeeld nieuwbouw die na een bepaalde periode gereed moet zijn of mantelzorgwoningen die langer dan een bepaald aantal jaren in gebruik zijn, plannen we een controle voor na het aflopen van de termijn. Voor kwetsbare gebieden of objecten zonder vaste einddatum plannen we een cyclische controle. Dat betekent dat deze objecten eens in een bepaald aantal jaren gecontroleerd worden.

Bij strijdigheden met het omgevingsplan en illegaal gebruik is vervolgens de algemene aanpak van toepassing; zoals verderop wordt beschreven.

Illegaal bouwen

Onder illegaal bouwen verstaan we het uitvoeren van bouwactiviteiten zonder vergunning, of in strijd met een verleende vergunning. Daar zijn veel voorbeelden van te bedenken die wij ook in de praktijk tegenkomen. Bijvoorbeeld het plaatsen van een aanbouw met twee verdiepingen zonder vergunning, het wezenlijk anders bouwen van een bouwwerk dan op de vergunning is aangegeven en het bouwtechnisch ingrijpen in bestaande bouwwerken.

In vergelijking met strijdigheden met het omgevingsplan zien wij hier andere risico's. De voornaamste is het veiligheidsaspect, zeker wanneer een verblijfsobject wordt gebouwd. Wanneer er geen vergunning is verleend voor vergunningplichtige bouw, dan heeft er ook geen ruimtelijke en technische toetsing plaatsgevonden. De technische toetsing is van belang voor de veiligheid; het is niet zeker of het bouwwerk wel aan het bouwbesluit voldoet. Dit kan risico's met zich meebrengen voor bijvoorbeeld wonen of bedrijfsactiviteiten, maar ook duurzaamheid en milieu.

Naast het veiligheidsaspect zien wij hier een bestuurlijke en maatschappelijke impact. Illegaal bouwen, dus zonder vergunning, is grof gezegd een ondermijning van ons als bestuursorgaan. Onze vergunnende en dus toezichthoudende taak wordt onmogelijk gemaakt. Wij verliezen de controle vóór de feitelijke uitvoering. Tevens worden belanghebbenden het recht tot zienswijze en bezwaar ontnomen. Er is immers geen vergunning, geen besluit, waartegen zij rechtsmiddelen kunnen aanwenden. Het kan tot onrust leiden wanneer inwoners geconfronteerd worden met een controversiële bouw waaraan (nog) geen vergunning is verleend of de procedure nog niet volledig is doorlopen. Wij hechten hier veel belang aan, zeker in het kader van een goede uitvoering van de omgevingswet; specifiek met betrekking tot de zorgplicht voor een goede omgevingsdialoog.

Doel

Het doel van onze proactieve aanpak met betrekking tot illegaal bouwen is wederom om het aantal overtredingen terug te brengen en deze zo vroeg mogelijk op te sporen en te herstellen. Door vroeg op te sporen willen we voorkomen dat de veiligheid tijdens en na de bouw in het geding komt. Ook willen we onze toezichthoudende taak te allen tijde uitvoeren en voorkomen dat er maatschappelijke onrust ontstaat.

Aanpak

Net als bij strijdigheden met het omgevingsplan is het moeilijk om overtredingen te zien voordat zij plaatsvinden. Vaak wordt een eventuele overtreding pas waargenomen wanneer die al feitelijk plaatsvindt; wanneer er al een bouwwerk aan het verrijzen is. Dan treden we zo snel mogelijk op om te voorkomen dat de overtreding groter wordt.

We hebben extra aandacht voor bouwwerken van grote omvang die maatschappelijk gevoelig zijn. Bijvoorbeeld agrarische bedrijven, stallen en loodsen. Wanneer deze worden aangevraagd of in procedure gaan, waken wij ervoor dat er niet al wordt gestart met de uitvoering; hiervoor gaan onze toezichthouders regelmatig ter plaatse om een stand van zaken op te nemen. Wij hechten er veel waarde aan dat omwonenden en belanghebbenden de kans hebben gehad om bezwaar te maken tegen de ontwikkelingen, voordat er daadwerkelijk een schop de grond in gaat. Natuurlijk denken wij hier ook mee met de initiatiefnemer als het gaat om kosten, voorbereidingen en levertijden. Wanneer er binnen de kaders activiteiten onder eigen risico of vergunningsvrije mogelijkheden zijn, dan denken we daarin mee.

In principe is ook hier onze algemene werkwijze van toepassing. Aanvullend daarop hebben we extra aandacht voor het stilleggen van de bouw. Dat is een instrument dat relatief vaak wordt toegepast bij illegale bouw. Vaak wordt dit instrument met spoed opgelegd, zonder tussenkomst van een vooraankondiging. Dit wordt toegepast wanneer de veiligheid in het geding is of wanneer er bestuurlijk of maatschappelijk belang is. Vaak wordt dit mondeling ter plaatse afgekondigd en zo snel mogelijk schriftelijk bevestigd. Uiteraard is het streven om de initiatiefnemer hierna alsnog zo snel mogelijk te horen.

Evenementenvergunningen

Onder evenementenvergunningen verstaan we vergunningen die worden verleend aan evenementen die volgens onze APV en beleid vergunningplichtig zijn. Een vergunning houdt dan in dat de initiatiefnemer zijn voorgenomen evenement binnen de kaders van wet- en regelgeving kan en mag organiseren. We houden ook rekening met illegale evenementen (zonder vergunning) en overtredingen van de evenementenvergunning.

Evenementen kunnen een grote impact op de bezoekers, omwonenden en samenleving hebben. Denk bijvoorbeeld aan geluidsoverlast, verstoring van de openbare orde en veiligheid op het evenemententerrein zelf. Er liggen veel potentiële risico's op de loer; eventueel ook met afbreukrisico voor het bestuur. Daarom is het van belang om de vergunningverlening, toezicht en handhaving scherp te houden.

Doelen

Het doel van onze uitvoering en handhaving met betrekking tot evenementen is dat we aangevraagde evenementen zoveel mogelijk laten doorgaan -binnen de kaders van wet- en regelgeving- en dat we illegale evenementen zoveel mogelijk voorkomen of binnen legale kaders brengen. Hiermee willen we de risico's met betrekking tot veiligheid en overlast zoveel mogelijk beperken.

Aanpak

Al bij de vergunningverlening van evenementen begint onze toezichttaak. Het is van belang om de aanvraag voor een evenement volledig en juist te beoordelen. De aanvraag dient volledig, juist en tijdig te zijn om deze goed te kunnen behandelen. Eventuele tekortkomingen dienen zo snel mogelijk teruggekoppeld en aangevuld te worden. Wanneer tekortkomingen niet tijdig en volledig worden opgelost, kunnen wij de aanvraag afwijzen. In de praktijk denken wij altijd mee met mogelijke oplossingen om het evenement toch door te laten gaan.

Wanneer een evenementenvergunning is verleend, zien we erop toe dat die ook wordt nageleefd. Dat doen we door steekproefsgewijs controles uit te voeren bij verschillende evenementen door het hele jaar heen. Die controles worden uitgevoerd door onze BOA's. In principe worden de controles onzichtbaar uitgevoerd: de BOA's in kwestie zullen 'in burger' het evenement bezoeken en controleren. Vervolgens maken zij zich kenbaar bij de organisatie en delen zij hun bevindingen. Lichte overtredingen worden of beboet via het strafrecht of worden meegenomen in de volgende vergunningverlening. Natuurlijk moet de overtreding zo snel mogelijk worden hersteld. Bij zware overtredingen kan er bij de volgende vergunningverlening een preventieve maatregel worden opgelegd bij een last onder dwangsom, om te voorkomen dat die overtreding zich nogmaals voordoet. Bij zware, structurele overtredingen kan vergunningverlening worden geweigerd.

Bij grote evenementen of evenementen met mogelijk grote impact of risico's, voeren we aan de voorkant een schouw uit. Voorbeelden hiervan zijn de kermis en muziektfestivals. Tijdens een schouw wordt er in samenwerking met de politie en BOA's een controle van het terrein uitgevoerd. We controleren dus vóór het plaatsvinden van het evenement o.a. of het terrein conform vergunning is ingericht, of alle brandveiligheidsvoorschriften zijn uitgevoerd en of er geen aanvullende veiligheidsrisico's ter plaatse bestaan. Een dergelijke schouw wordt in principe altijd samen met de organisatie van het evenement uitgevoerd. Het uitgangspunt hiermee is dat we in harmonie tot het beste resultaat komen. Eventuele tekortkomingen kunnen meteen besproken en opgepakt worden en er is over en weer ruimte voor opmerkingen.

Ook illegale evenementen komen voor. Wij zien dan bijvoorbeeld online advertenties, krijgen signalen binnen of zien dat er een evenement wordt opgebouwd. Op dat moment analyseren wij zo snel mogelijk om wat voor evenement het gaat en of legalisatie mogelijk is. Daarna treden wij in contact met de organisatie om de situatie te bespreken. Als er wordt opgebouwd op locatie, dan heeft een bezoek en controle ter plaatse de voorkeur. Vervolgens bespreken wij de mogelijkheden om het evenement te legaliseren en door te laten gaan met de organisatie. Wanneer het om een evenement gaat dat vergunningplichtig is, is tijd een belangrijke factor. Het is vrijwel onmogelijk om een evenement dat in opbouw is en dus binnenkort zal plaatsvinden, alsnog te vergunnen. Wellicht is het wel mogelijk om het evenement af te zwakken en onder de meldplicht te laten vallen; dan kan het onder voorwaarden alsnog doorgaan.

Helaas komt het ook voor dat een evenement alsnog voor grote overlast zorgt. Wanneer daar sprake van is, zal de politie worden ingeschakeld. De politie zal ter plaatse beoordelen of het evenement met maatregelen kan doorgaan, of dat het evenement gestaakt dient te worden. Hier krijgen wij als gemeente altijd een bestuurlijke rapportage van. Dergelijke overtredingen zijn groot en hebben veel impact. In principe gaan wij dan ook altijd over tot het opleggen van een (preventieve) maatregel of sanctie.

Ondanks dat onze algemene werkwijze ook hier nog steeds ons uitgangspunt is, is tijd een belangrijke factor. Volgens onze APV dienen vergunningaanvragen voor A- en B-evenementen twaalf weken voor de beoogde datum te worden ingediend; voor C-evenementen zelfs zestien weken. Deze termijn is van belang om tot een goede vergunningverlening te komen, een proces waarbij ook de politie en brandweer geraadpleegd worden; dat kost tijd. Wanneer wij op kortere termijnen een illegaal evenement vinden of een vergunningaanvraag ontvangen, wordt het moeilijk om alsnog tijdig tot een goede vergunningverlening te komen. We kijken altijd of dit alsnog mogelijk is, maar de kans op afwijzing wordt naarmate de tijd tussen aanvraag of ontdekking kleiner is, steeds groter.

Hennepkwekerijen en drugslabs (inclusief sluiting)

Hennepkwekerijen en drugslabs komen helaas ook in onze gemeente voor. Deze overtredingen krijgen een zeer hoge prioriteit vanwege de grote impact op de fysieke leefomgeving. We denken daarbij aan branden, gevaarlijke stoffen, criminaliteit, etc. Alle signalen met betrekking tot hennepkwekerijen en drugslabs krijgen dan ook de absolute topprioriteit.

Hennep, als drug, is beter bekend als wiet; evenals vele andere (straat)namen. Hennep als middel staat op lijst twee van de Opiumwet, de zogenoemde 'softdrugs'. Dat betekent dat het telen, bereiden, bewerken, verwerken, verkopen en aanwezig hebben van hennep verboden is. Een hennepkwekerij is een locatie waar hennepplanten geteeld, gekweekt of verwerkt worden met het doel om drugs te produceren.

Een drugslab is een locatie waar synthetische drugs of grondstoffen daarvoor worden geproduceerd, verwerkt of opgeslagen. We doelen hiermee op drugs die op lijst één van de Opiumwet staan, de zogenoemde 'harddrugs'. Voorbeelden hiervan zijn amfetamine, MDMA (XTC) en cocaïne. Ook van de stoffen of middelen op deze lijst is het verboden om ze te vervaardigen, bereiden en aanwezig te hebben.

Doelen

Het doel van onze aanpak op hennepkwekerijen en drugslabs is om deze zo vroeg mogelijk op te sporen, te ontruimen en te sluiten. Hiermee willen we het aantal locaties terugdringen en de risico's voor de fysieke leefomgeving zo snel mogelijk ongedaan maken. Snelle bestrijding van deze overtredingen betekent ook dat criminelen zo min mogelijk aan hun activiteiten verdienen en dat er zo min mogelijk drugs in onze samenleving terechtkomen.

Aanpak

Het is een uitdaging om hennepkwekerijen en drugslabs op te sporen, laat staan te voorkomen. De criminelen die achter deze activiteiten zitten doen er alles aan om niet gevonden te worden. Wij passen dan ook een integrale aanpak met onze partners toe. We werken nauw samen met de politie, omgevingsdienst, netbeheerder, buurtgemeentes en ook inwoners.

Ten eerste voeren we preventieve controles uit. Dit doen we in principe altijd samen met de politie. Hiervoor maken we gebruik van data uit onze systemen. Hiermee maken wij een analyse van mogelijke objecten en gebieden die kwetsbaar kunnen zijn. Voor onze gemeente vormen leegstaande locaties in het buitengebied daar het belangrijkste deel van. Jaarlijks produceren we een lijst van dergelijke locaties die door middel van een integrale controle worden bezocht.

Ten tweede zijn we scherp op signalen die bij ons binnenkomen, zowel intern van medewerkers als extern van inwoners of ondernemers. Samen hebben we vele ogen in onze gemeente. Wij vinden het van groot belang en streven na dat alle binnenkomende signalen worden gecontroleerd en teruggekoppeld. Alle signalen worden gearhiveerd zodat we informatie kunnen terugkijken en dossiers kunnen vormen op locaties. Dat helpt ons bij het aanpakken van deze locaties.

Ten derde willen we, waar dat kan, criminelen zo hard mogelijk aanpakken. Het sluiten van een pand is daar een belangrijk instrument in. Hier hoort ook het 'bestuurlijk afpakken' bij. Bestuurlijk afpakken betekent dat wij onrechtmatig verkregen voordelen of illegaal gebruikte voorzieningen van criminelen wegnemen via bestuurlijke instrumenten. Het doel hiervan is het wegnemen van het criminele verdienmodel en het herstellen van illegale situaties. Voorbeelden hiervan zijn lasten onder dwangsom of bestuursdwang, de sluiting van panden (op basis van artikel 13 b Opiumwet, bekend als de Wet Damocles) en het intrekken van horecaverGUNningen.

Bij de aanpak van hennepkwekerijen en druglabs is ook voorzichtigheid geboden. Toezichthouders van de gemeente zijn immers geen politieagenten. Wij zijn beperkt in onze kennis en bevoegdheden, maar bovenal vaardigheden. Wij doen ons bestuurlijke werk, totdat wij daadwerkelijk op een overtreding stuiten. Vanaf dat moment dient de politie ingeschakeld te worden en gaan we over op strafrecht. Dat betekent niet dat wij geen rol meer hebben; onze bestuurlijke rol is nog steeds aan de orde, maar wij zijn niet meer de personen in het veld. De veiligheid van onze medewerkers staat voorop. Tevens voorkomt het tijdig en juist inschakelen van de politie dat een zaak gehinderd wordt; we willen niet dat criminelen vrijuit gaan doordat wij een procedurefout hebben gemaakt.

Het probleem van hennepkwekerijen en druglabs treft niet alleen gemeente Boekel, maar is een landelijk probleem. Om onszelf te versterken werken we dan ook samen met onze partners in de regio. Hiervoor overlegt de gemeente Boekel met het Interventieteam Maas en Leijgraaf (IML). Het IML is gericht op de aanpak van ondermijning en handhaving. In dit overleg werken wij samen met gemeente Maashorst, gemeente Land van Cuijk, netbeheerder Enexis en de politie. Het 'overleg drugscasuïstiek' komt maandelijks terug. In dat overleg worden signalen uit alle deelnemende gemeenten besproken en worden deze meteen opgepakt. Netcontroles door Enexis zijn hierbij een effectief en efficiënt middel om locaties te monitoren en op te sporen.

Ondermijning en BIBOB

Ondermijning is per definitie een onderwerp met grote impact op de fysieke leefomgeving. Ondermijning wordt gedefinieerd als een proces waarbij de onderwereld (criminaliteit) en de bovenwereld (legale samenleving) met elkaar verweven raken. Praktisch gezien betekent dit dat criminelen gebruik maken van ons als overheid om hun activiteiten uit te voeren. Een voorbeeld hiervan is een horecavergunning voor een café dat wordt gebruikt om geld wit te wassen. Dit heeft grote impact op de maatschappij; onze rechtsorde en democratische instituties worden aangetast.

Nog een aantal voorbeelden van ondermijnende activiteiten zijn: hennepkwekerijen, druglabs, fraude met subsidies, intimidatie en het bedreigen van ambtenaren.

Doelen

Het doel van onze aanpak op ondermijning is om ondermijning zo veel mogelijk te voorkomen. We willen voorkomen dat we als overheid ongewild worden gebruikt voor criminele activiteiten en de schadelijke effecten daarvan. We willen ook voorkomen dat we als doelwit gezien worden door criminelen af te schrikken.

Aanpak

Een belangrijk instrument in de aanpak van ondermijning is BIBOB. BIBOB staat voor (Wet) bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. BIBOB stelt ons in staat om onderzoek te doen naar aanvragers van vergunningen. Daarmee kunnen we toetsen in hoeverre het verlenen van een vergunning een risico op ondermijning oplevert. Zo kunnen we onder andere onderzoek doen naar financiering, betrokkenen en antecedenten. We gebruiken hiervoor onze eigen data, maar kunnen ook de politie, justitie, belastingdienst, de Kamer van Koophandel en het Landelijk Bureau Bibob (LBB) raadplegen. Wanneer dit onderzoek oplevert dat een bepaalde vergunningaanvraag van een bepaald persoon een groot risico op ondermijning oplevert, kunnen we die vergunning weigeren.

BIBOB is een zwaar instrument met grote impact op de aanvrager. Immers doen wij als overheid een diepgaand onderzoek naar veel persoonlijke (privé) informatie. We dragen er dan ook zorg voor dat we BIBOB op het juiste moment op de juiste manier uitvoeren. Oftewel, dat we geen

BIBOB uitvoeren wanneer dat geen meerwaarde oplevert en dat we geen informatie opvragen waarin we geen inzicht hoeven hebben. Hier zijn landelijke regels en handreikingen voor. Tevens zorgen we ervoor dat onze medewerkers die BIBOB-onderzoeken uitvoeren, daarvoor gekwalificeerd zijn.

Van de andere kant is BIBOB ook een krachtig middel met op voorhand een preventieve werking. Niet alleen het onderzoek zelf werkt preventief tegen ondermijning, maar ook het invoeren van BIBOB op zich. Door bijvoorbeeld BIBOB standaard bij alle horecavergunningen uit te voeren, werpt dat een drempel op voor criminelen om een dergelijke vergunning überhaupt aan te vragen. Het is wettelijk toegestaan om op deze manier te werken, dat wordt landelijk al veel toegepast. Echter zien we ook dat BIBOB-onderzoeken veel tijd en dus ook kosten met zich meebrengt; dat wegen we mee in onze prioritering en capaciteit. Het devies is dan ook om slimme keuzes te maken bij het invoeren van BIBOB voor specifieke onderwerpen. We laten ons hierin adviseren en ondersteunen door het Regionaal Expertise en Informatie Centrum (RIEC).

Naast BIBOB zetten we ook andere middelen in om ons te wapenen tegen ondermijning. Zo hebben we regelmatig een intern signalenoverleg. Hierbij komen collega's van relevante afdelingen bijeen om signalen te delen en te bespreken. Ook vestigen we jaarlijks de aandacht op ondermijning in onze gehele organisatie door middel van een inspiratiedag. Tijdens die dag worden werknemers voorgelicht en krijgen ze praktische tips mee. Dit doen we ook voor betrokken burgers die onderdeel zijn van buurtpreventieteam, onder de vlag van de gemeente.

Algemene werkwijze, op z'n Boekels

Een essentieel onderdeel van een Uitvoering- en handhavingsstrategie is de beschrijving van onze werkwijze. Wij willen enerzijds een werkwijze formuleren die efficiënt en effectief is en anderzijds moet onze werkwijze ook aansluiten bij onze uitgangspunten met betrekking tot dienstverlening.

Een heldere werkwijze draagt eraan bij dat wij consistent en consequent handelen. Daarmee bereiken we transparantie en gelijkheid naar onze inwoners, ondernemers en bedrijven. In gelijke gevallen wordt er gelijk gehandeld. Dit verbetert het vertrouwen in de overheid.

Een heldere werkwijze komt ook de uniformiteit ten goede en is intern van belang. Als al onze medewerkers gelijk handelen, is het makkelijker om elkaar te ondersteunen of werkzaamheden over te nemen. De continuïteit van de organisatie wordt hiermee gewaarborgd.

Gemeente Boekel sluit zich aan bij de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). De LHSO is opgesteld in een samenwerking van het Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen. De LHSO is een landelijk uniform afwegingskader voor bestuursrechtelijke handhaving met betrekking tot de Omgevingswet. De LSHO moet voor heel Nederland bijdragen aan uniforme handhaving, transparantie, rechtsgelijkheid en het bevorderen van een gelijk speelveld.

In deze U&HS beschrijven we onze werkwijzen voor vergunningverlening en voor toezicht en handhaving. Onze werkwijze is voor ons geen vaste set regels met een toepassing voor iedere specifieke situatie, maar meer een leidraad met vuistregels en uitgangspunten. Zoals gezegd willen we consistent handelen, maar we willen ook vooral flexibel zijn en meedenken met onze inwoners. Wij sluiten aan bij de uitgangspunten van de LHSO en vertalen dat naar lokale afspraken en uitvoering.

De Boekelse manier

Wanneer we bovenstaande uitgangspunten samenvoegen, komen we tot een werkwijze die voor ons kenmerkend is. Wij noemen dat ook wel: op z'n Boekels. Deze 'Boekelse manier' laat zich kenmerken door: laagdrempelig contact, snelle beslistermijnen, tweede kansen, meedenken en meebewegen en faciliteren.

De Boekelse manier is de manier waarop de gemeente Boekel al decennialang zaken doet en waar wij bekend om staan. Echter is ook de Boekelse manier niet in beton gegoten. De samenleving verandert en ook onze organisatie verandert. Wij merken in de praktijk dat respect voor de overheid niet meer vanzelfsprekend is. Inwoners en ondernemers zijn mondiger, verwachten 'vandaag een antwoord' en staan niet altijd open voor herstel of suggesties. Wij zullen daar onze werkwijze en handelen om moeten aanpassen om ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving gewaarborgd blijven. In de praktijk kan dat betekenen dat we vaker tegenover burgers komen te staan en dat een gezamenlijke oplossing niet altijd voor de hand ligt.

Vergunningverlening

Gemeente Boekel hanteert bij vergunningverlening het principe 'ja, mits'. Dit is een principe onder de Omgevingswet waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden. Een initiatief wordt in principe vergund wanneer aan de relevante wet- en regelgeving wordt voldaan. Wij denken daarbij actief mee met initiatiefnemers hoe zij tot een succesvolle aanvraag en verlening kunnen komen.

Een optionele stap is een vooroverleg. In overeenkomst met de Boekelse manier is dit laagdrempelig; vooroverleg tot één uur is gratis. Een telefoontje of mail volstaat om met de relevante ambtenaar in contact te komen en om een initiatief voor te leggen. Wij streven ernaar om zo snel mogelijk met een inhoudelijke reactie te komen; vaak lukt dat al binnen één of enkele dagen. Tegelijkertijd waken we hier ook voor onze rol als vergunningverlener; wij zijn immers geen adviesbureau. Wij denken graag mee met initiatieven en doen suggesties, maar initiatiefnemers blijven zelf verantwoordelijk voor een deugdelijk en volledig plan.

De eerste feitelijke stap vindt plaats wanneer een vergunningaanvraag binnen komt (via het Digitaal Stelsel Omgevingswet, DSO). Dit vraagt van ons dat wij onze kanalen en systemen op orde hebben. Aanvragen moeten snel en efficiënt bij de juiste behandelend ambtenaar terecht komen. De behandelend ambtenaar dient vervolgens de aanvragen uit de toegewezen werkvoorraad in behandeling te nemen. Waar van toepassing, versturen wij een ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig en juist is binnen gekomen en in behandeling is genomen.

Ten tweede volgt een toetsing van de aanvraag. Waar van toepassing voeren wij de volgende toetsingen uit:

- Een juridische toetsing: of de aanvraag conform Omgevingswet en andere relevante wet- en regelgeving is.
- Een ruimtelijke (beleidsmatige) toetsing: of de aanvraag in overeenstemming is met gemeentelijk beleid, het Omgevingsplan en onze visie
- Een technische toetsing: of de aanvraag voldoet aan (constructieve) veiligheid, brandveiligheid, milieu en gezondheid
- Eventueel een risicobeoordeling op basis van BIBOB

Bij de toetsing van de aanvraag is het ook van belang of de aanvraag volledig en juist is. Wanneer een aanvraag niet volledig is, kan deze niet-ontvankelijk worden verklaard of moet deze aangevuld worden; dat is afhankelijk van hoeveel en wat er ontbreekt. In principe geven wij initiatiefnemers éénmaal de kans om de aanvraag aan te vullen. Hiervoor versturen we ook éénmaal een herinnering. Wanneer de aanvraag alsnog niet voldoet, overwegen wij de aanvraag af te wijzen en alsnog leges in rekening te brengen.

De derde stap is de feitelijke verlening. Bij een volledige en juiste aanvraag die voldoet aan wet- en regelgeving, wordt de vergunning verleend. De aanvrager ontvangt hierop een besluit waarin de vergunning is opgenomen. Deze brief bevat ook de relevante stukken, brochures met betrekking tot de afhandeling en eventuele voorwaarden die zijn opgenomen.

De vierde stap omvat het publiceren van de vergunning. Dit is een belangrijke stap omdat hiermee de vergunning van kracht wordt en omdat hiermee de rechtszekerheid voor belanghebbenden wordt gewaarborgd. Tegen een besluit tot het verlenen van een vergunning kan immers bezwaar worden ingediend. Publiceren dient dan ook tijdig en zorgvuldig te gebeuren. Publiceren geschiedt via de wettelijk aangewezen kanalen en gebeurt op basis van geanonimiseerde stukken.

Een eventuele laatste stap is de nazorg. Waar van toepassing worden de toezichthouders op de hoogte gebracht van de vergunningverlening. Dit is vaak van toepassing wanneer er toch enig risico of maatschappelijk belang aan een vergunning verbonden is. Bijvoorbeeld bij evenementenvergunningen of bouwvergunningen met een strikte opleverdatum. Een goede overdracht naar toezicht kan mogelijke risico's beperken.

Tijdigheid en snel handelen is voor ons een belangrijk uitgangspunt. Wij willen in principe vergunningen zo snel mogelijk verlenen. Dat is prettig voor de initiatiefnemer die vervolgens zo snel mogelijk aan de slag kan. We willen te allen tijde ingebrekestelling vanwege niet-tijdig beslissen voorkomen. Dit is gewaarborgd in onze systemen waar beslistermijnen zijn gekoppeld aan onze werkvoorraad.

Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving voeren we zowel preventief als reactief uit. De werkwijze blijft in principe altijd hetzelfde. Na een (mogelijke) strijdigheid te hebben gesignaleerd, volgen we onderstaande stappen.

Ten eerste een analyse en toetsing. We inventariseren wat de mogelijke overtreding precies inhoudt en welke regels er overtreden worden. Hiervoor gebruiken we verschillende systemen en informatie die tot onze beschikking zijn. Voornamelijk het omgevingsplan, de BRP, de BAG, de GIS en ons archief met o.a. vergunningen. Dit proces levert een conclusie op of er wel of niet sprake is van een overtreding en de ernst daarvan.

Ten tweede komen we tot een risicoafweging en prioritering. De ernst en omvang van de overtreding spelen hier een grote rol in. Hoe groter deze zijn, hoe sneller (en soms ook hoe harder) we zullen overgaan tot actie. In principe willen we alle overtredingen die ons bekend zijn oppakken, maar uiteraard zijn onze capaciteit en middelen beperkt. Zaken met veel impact zullen dus voorrang krijgen en zaken met weinig impact komen op een lijst om later opgepakt te worden. Zaken met een kleine impact die al (te) lange tijd wachten, kunnen eventueel geschrapt worden ten behoeve van andere prioriteiten. De prioritering uit deze U&HS wordt gebruikt als leidraad.

Aanvullend op de analyse worden er ook mogelijkheden tot legalisatie onderzocht. Wanneer legalisatie mogelijk is, zal dat zo vroeg mogelijk worden gecommuniceerd. Dat kan ervoor zorgen dat nadere stappen niet meer nodig zijn.

Een tussenstap kan een gesprek of contact in het veld zijn. Dit is vaak van toepassing wanneer een overtreding ter plekke wordt geconstateerd. Vooral bij bouw- en woningtoezicht is dit gebruikelijk. Vaak is er al een afspraak gemaakt met de eigenaar voor een controle, of is bezoek aangekondigd. Ook bij relatief kleine overtredingen is een gesprek een goed middel. Een aanschrijving kost dan relatief veel tijd ten opzichte van een gesprek. Dit kan ook aan de orde zijn wanneer herstel makkelijk en/of snel behaald kan worden. Wanneer mogelijk heeft een gesprek of contact de voorkeur. In principe bij alle zaken. Het is voor zowel de overtreder als de toezichthouder prettiger om samen 'een kop koffie te drinken' dan om brieven te schrijven of te ontvangen.

Toch zijn er ook veel situaties waarbij een gesprek niet aan de orde is. Dat is vooral het geval wanneer een overtreding groot, in herhaling of bewust is. In deze gevallen heeft een gesprek weinig tot geen zin; het verschil tussen overtreding en regelgeving is aanzienlijk. Daarnaast verdient een (bewuste) grote overtreding ook een sterke aanpak. Overigens krijgt iedereen in iedere situatie altijd een kans tot gesprek (in de vorm van mondelinge zienswijzen) na de eerste aanschrijving (het voornemen of de aankondiging tot het opleggen van een last).

Bij deze tussenstap kan een minnelijke of informele oplossing het doel en/of het resultaat zijn. Zoals hierboven geschetst, is dit niet altijd aan de orde of mogelijk. Er zijn overtredingen denkbaar waarbij het van belang is om wel direct een constatering of overtreding op papier te zetten. Dit om eventuele afbreukrisico's te beperken. Als dit niet aan de orde is, dan bieden we graag die informele oplossing. Dit kan overigens alsnog aan de orde komen na een eerste

aanschrijving en het ontvangen van zienswijzen; zelfs na het opleggen van een last en het ontvangen van een bezwaarschrift. Hier geldt dat we éénmalig de kans geven tot een informele oplossing.

Ten derde volgt een eerste aanschrijving. Dit gebeurt door middel van een voornemen of vooraankondiging zoals bedoeld in artikel 5:49 van de Awb, en conform jurisprudentie. In dit voornemen wordt kort en bondig omschreven welke overtreding is geconstateerd en welke overtreding van welke wet- en/of regelgeving dat oplevert. Dit voornemen geeft ook de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze in te dienen. Wij hebben altijd de intentie om de aangeschrevene te horen, conform jurisprudentie. Per uitzondering kunnen we daar overheen stappen wanneer een subject blijft uitstellen en dit als vertragingstactiek wordt gebruikt, of wanneer er sprake is van spoed. In deze gevallen wordt dat altijd verantwoord. Een ingediende zienswijze wordt altijd meegenomen in het eventueel op te leggen besluit. Wanneer een zienswijze leidt tot het staken van handhaving zal dat gecommuniceerd en bevestigd worden.

Ten vierde volgt een besluit. Dit kan zijn een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang. Ook een bestuurlijke boete of andere middelen behoren in specifieke gevallen tot de mogelijkheden. Het besluit bevat wederom de geconstateerde overtreding en de toepasselijke wet- en regelgeving. Daarnaast wordt ook de eventuele zienswijze samengevat met een reactie daarop. Tevens wordt een belangenafweging gemaakt en wordt het gemeentelijk beleid gewogen. Uiteindelijk bevat het besluit een omschrijving van de overtreding, de last en wat er gedaan moet worden om deze te herstellen. Daar wordt een sanctiemiddel en begunstigingstermijn aan toegevoegd om de last kracht bij te zetten.

Voor alle brieven maken wij gebruik van modellen van de VNG. Deze passen wij aan naar lokale maatstaven. Deze worden door de juridische afdeling van gemeente Boekel nagelopen en getoetst.

Ten vijfde is eventueel een bezwaarprocedure van toepassing. Tegen ieder besluit van een bestuursorgaan kan bezwaar worden gemaakt, dus ook tegen lasten van gemeente Boekel. Een clause waarin het indienen van bezwaar wordt omschreven, is standaard onderdeel van onze besluiten. Bezwaar maken geschiedt door het schriftelijk indienen van een bezwaarschrift onder de juiste voorwaarden. Daarop kan mondeling een toelichting worden gegeven tegenover een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie. Deze commissie brengt onafhankelijk een advies uit aan het college aangaande de zaak. Het college beslist uiteindelijk of het bezwaar gegrond is of niet.

Wij geloven erin dat streng doch rechtvaardig handhaven een preventieve werking heeft. Wanneer wij als gemeente een duidelijke lijn afgeven en die volhouden, dan zal dat op den duur tot minder overtredingen leiden. Men weet dan immers waar men aan toe is, en wat voor consequenties daar tegenover staan. Dit geldt zeker voor een gemeenschap zoals in onze gemeente, waar er veel onderling contact is tussen inwoners, ondernemers en bedrijven.

Wij staan achter ons beleid en onze besluiten; wij doen ons werk naar eer en geweten. Iedereen krijgt van ons een kans en iedereen mag ons op ons handelen of fouten wijzen. Als we het dan toch niet eens zijn, dan volgen wij een eerlijke juridische procedure. Het is belangrijk dat wij dit tot het einde volhouden, tot aan de rechter, tot aan herstel of tot aan het invorderen van dwangsommen. Als wij dat niet doen, ondermijnen wij onze eigen uitvoering en handhaving. Het moet niet zo zijn dat degene die het felst tegen ons ingaat, ook het meeste wint. Wij behandelen iedereen in onze gemeente gelijk.

Partners

Vergunningverlening, toezicht en handhaving doen we niet alleen in gemeente Boekel. Voor de uitvoering van deze taken werken we nauw samen met een aantal partners. Het gaat voornamelijk om specialistische partners, die op specifieke taken met ons samenwerken. Wat betreft vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn de volgende partijen relevant voor deze U&HS.

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Een omgevingsdienst is een regionaal samenwerkingsverband (in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, GR) van gemeenten en provincies dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van taken op het gebied van milieu, bouwen en leefomgeving. Voor onze regio is dat de ODBN. Gemeente Boekel neemt samen met andere gemeentes en Provincie Noord-Brabant deel aan de ODBN. Via het Algemeen bestuur hebben de deelnemers inspraak op de omgevingsdienst. De ODBN is een uitvoeringsorganisatie, wij blijven als gemeente altijd het bevoegd gezag.

Bij de ODBN is in ieder geval het zogenaamde 'basistakenpakket' belegd; dat is ook wettelijk verplicht volgens artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit. Dit basistakenpakket bevat specialistische en complexe taken en onderwerpen. Deze taken zijn in wezen te specialistisch om door een gemeente zelf uitgevoerd te worden.

Naast het basistakenpakket zijn ook zogenaamde 'verzoektaken' bij de ODBN belegd. Dit zijn taken die ook betrekking hebben tot de fysieke leefomgeving, maar niet tot de basistaken behoren. Het is een keuze om deze taken bij een omgevingsdienst te beleggen. De keuze hierin kan per (deelnemende) gemeente en per jaar verschillen.

Samenvattend is de ODBN betrokken bij vergunningverlening op het gebied van milieubelastende activiteiten en voert zij toezicht uit op inrichtingen (bedrijven). Waar het nodig is kan de ODBN ook handhavend optreden namens de gemeente als bevoegd gezag. De ODBN heeft een eigen U&HS voor de uitvoering van deze taken.

Gemeente Boekel heeft regelmatig overleg met de ODBN: ongeveer vijf keer per jaar vindt er een accountsoverleg plaats, tweemaal per jaar wordt het werkprogramma besproken en de voortgangsrapportage is altijd in te zien. Daarnaast hebben we onderling korte lijntjes. Op deze manier kunnen we actief sturen op uitvoering en op budget.

Ook de ODBN is voor de uitvoering van haar taken gebonden aan de kwaliteitscriteria 3.0. De ODBN draagt zelf zorg voor het evalueren en het voldoen aan deze criteria. Deelnemende partijen ontvangen daar jaarlijks een rapport over.

Veiligheidsregio Brabant Noord – Brandweer

Een veiligheidsregio is een regionaal samenwerkingsverband (GR) dat verantwoordelijk is voor de brandweertzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Deelnemers in de veiligheidsregio zijn gemeentes, brandweer, geneeskundige hulpverleningsorganisaties (GHOR) en de politie. Het is volgens de Wet veiligheidsregio's artikel 9 verplicht voor gemeentes om deel te nemen in een veiligheidsregio. Gemeente Boekel is deelnemer in de veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN).

Zoals gezegd is ook de brandweer onderdeel van de veiligheidsregio. Volgens artikel 25 van de Wet veiligheidsregio's heeft de brandweer via de veiligheidsregio een aantal verplichte taken.

Daaronder valt naast de inzet bij brand, gevaarlijke situaties en ongevallen ook “het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen”. Deze taak voert de brandweer dus ook voor gemeente Boekel uit. Praktisch komt dat erop neer dat de brandweer namens gemeente Boekel toezicht houdt op inrichtingen en panden met betrekking tot brandveiligheid en brandpreventie. Bij gebreken of overtredingen wordt de eigenaar van het pand aangeschreven. Wanneer deze gebreken of overtredingen niet tijdig worden hersteld, verzoekt de brandweer de gemeente Boekel om handhavend op te treden.

De brandweer stelt haar eigen U&HS op. Deelnemende gemeentes hebben via het algemeen bestuur van de veiligheidsregio inspraak. Jaarlijks ontvangen de deelnemers een rapportage over het toezicht en de gecontroleerde panden. De brandweer is wettelijk gezien niet gebonden aan de kwaliteitscriteria zoals bedoeld in de Omgevingswet.

Politie

De politie heeft geen taken die direct betrokken zijn met de fysieke leefomgeving, althans niet in de zin van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. De politie is wel belast met taken met betrekking tot het handhaven van de openbare orde en veiligheid, strafrechtelijk toezicht en opsporing en preventie en veiligheid. Dit maakt dat de politie alsnog een belangrijke partner is voor gemeentes.

Tijdens de uitvoering van onze taken met betrekking tot de fysieke leefomgeving, worden wij ook geconfronteerd met strafrechtelijke zaken. Het is dan belangrijk om hiervan melding te maken bij de politie en om over te gaan van bestuursrecht naar strafrecht of om dat te combineren. Mogelijke scenario's zijn wel te bedenken, maar onmogelijk om op voorhand vast te leggen. Nauwe communicatie is daarom belangrijk. Op casus- en themaniveau vindt er dan ook regelmatig overleg plaats. Er zijn korte lijnen tussen medewerkers van de politie en van de gemeente Boekel. Ook worden er samen integrale acties voorbereid en uitgevoerd. Op deze manier weten we onze krachten effectief te bundelen.

Interventieteam Maas & Leijgraaf

Het interventieteam Maas & Leijgraaf is een samenwerking tussen de gemeentes Maashorst en Land van Cuijk. Gemeente Boekel is geen onderdeel van het IML, maar is op specifieke onderdelen partner. In het team wordt op casusniveau overleg gevoerd over onder andere ondermijning en drugscriminaliteit. Hierbij schuiven ook partners zoals netbeheerder Enexis en de politie aan. Deze samenwerking is gefocust op informatie-uitwisseling en de integrale aanpak van ondermijning.

Methode doeltreffendheid

Om te kunnen toetsen of onze U&HS ook doeltreffend is, is het ook belangrijk om een methode op te nemen die dat meet. Hiervoor monitoren we een aantal doelen die meetbaar zijn. Deze doelen komen jaarlijks terug in de evaluatierapportage. Hieronder worden een aantal kengetallen benoemd die ons helpen bij het sturen op casusniveau, capaciteit en budget. Naast deze kengetallen bevat de evaluatierapportage ook altijd inhoudelijke aanbevelingen.

De evaluatierapportage is een document dat jaarlijks wordt opgesteld door VTH. Dit document berust ook op een wettelijke plicht en dient als instrument om verantwoording af te leggen aan het college en de provincie. In de evaluatierapportage blikken we terug op het afgelopen jaar. Onder andere de volumes en prioriteitenstelling worden geëvalueerd. Deze rapportage dient als uitgangspunt voor het uitvoeringsprogramma voor het opvolgende jaar. In gemeente Boekel maken wij daar één product van, zodat deze documenten goed op elkaar aansluiten en direct toepasbaar zijn.

Vergunningverlening

Wat betreft vergunningverlening is in deze U&HS eerder al het tijdig beslissen genoemd. Het tijdig beslissen betekent dat een aanvraag voor een omgevingsvergunning binnen de beslistermijn wordt verleend of afgewezen. Wanneer dat niet binnen de beslistermijn gebeurt kan de aanvrager de gemeente schriftelijk in gebreke stellen. Dat is voor de gemeente ongewenst in verband met eventuele procedures, maar bovendien voor de aanvrager ongewenst in verband met lange wachttijden. Wij willen tijdig en daarbinnen zo snel mogelijk beslissen.

Tijdig beslissen is een meetbaar doel. Wij kunnen met onze digitale systemen nagaan in hoeveel gevallen er tijdig beslist is. Dit doen wij aan het einde van het jaar in de evaluatierapportage. Wij willen hierbij een 100% score behalen.

Mocht er in een bepaald aantal gevallen niet tijdig zijn beslist, dan moet uit de context blijken wat hier de oorzaak van is. Wellicht is een vergunning niet juist in behandeling genomen, of hebben medewerkers het te druk gehad. In ieder geval is tijdig beslissen een toepasbare indicator.

Naast het tijdig beslissen kijken we ook naar het totaal aantal vergunningaanvragen. Het totaal aantal aanvragen is niet direct een factor waar wij invloed op kunnen uitoefenen. Bovendien zegt het totaal aantal aanvragen niets over onze uitvoering. Toch is dit een belangrijk getal om te monitoren. Het totale aantal aanvragen en de trend daarin geeft inzicht in onze werkvoorraad. Als we dit aantal zien toenemen, moeten we eventueel ondersteuning zoeken. Ook dit cijfer is onderdeel van de evaluatierapportage aan het einde van het jaar.

Toezicht en handhaving

Wat betreft toezicht en handhaving is het moeilijk om een meetbaar doel te bepalen. We hebben namelijk geen directe invloed op het aantal zaken dat er bij ons binnenkomt. Natuurlijk willen we dat er door middel van een doeltreffende toezicht- en handhavingstrategie minder handhaving nodig is. Echter zijn er te veel factoren in het spel om te kunnen stellen dat dat het geval is. Toch zijn er een aantal indicatoren en doelen we ons kunnen stellen.

Ten eerste is dat het aantal opgepakte handhavingszaken. Dit aantal kunnen we afzetten tegen het aantal zaken die bij ons bekend of binnengekomen zijn. Bij onze uitgangspunten hebben we namelijk aangegeven dat we zoveel mogelijk zaken willen oppakken en ieder geval externe signalen van inwoners en ondernemers altijd willen beantwoorden. We hebben dan ook het streven om minstens 95% van alle binnen gekomen zaken op te pakken.

Het oppakken van een zaak staat los van de afhandeling. De afhandeling zegt namelijk iets over de uitkomst; dat kan zijn 'voldoet' of 'voldoet niet'. In geval van de uitkomst 'voldoet niet' zullen we overgaan tot handhaving. Echter is deze uitkomst bij het binnen komen van het signaal nog niet bekend. Tevens doet het oppakken van een signaal dat later blijkt te voldoen, er evenveel toe als een signaal waarbij daadwerkelijk gehandhaafd moet worden. Een zaak die voldoet is immers ook toezicht.

In onze systemen vinden we het cijfer voor het aantal opgepakte handhavingszaken terug. Om tot een zuiver cijfer te komen, dient er wel consequent geregistreerd te worden. Wanneer signalen niet geregistreerd worden, misschien omdat er wordt ingeschat dat deze niet opgepakt hoeft te worden, heeft dat invloed op het cijfer. Daarom zijn er duidelijke werkafspraken van kracht. Wettelijk gezien dienen wij al het 'archiefwaardige' materiaal te registreren, dus ook als die niet actief opgepakt hoeven te worden. Naleven van deze regel waarborgt een zuiver cijfer. Overigens is ook hier context van belang. Werkdruk en achterstanden kunnen invloed hebben op dit cijfer, terwijl de zaak in de praktijk wellicht wel al is opgepakt.

Naast het percentage opgepakte handhavingszaken kunnen we ook projectmatige doelen stellen. We stellen ons dan bijvoorbeeld het doel om een steekproef uit te voeren of om een bepaald percentage van een bepaalde doelgroep te controleren. Bijvoorbeeld een steekproef van tien mantelzorgwoningen of 80% van alle landschappelijke inpassingsplannen. Deze methode is toepasselijk bij een preventieve aanpak op eerder benoemde prioriteiten.

Kwaliteitscriteria

Gemeente Boekel evalueert ook haar eigen organisatie en medewerkers; in dit geval specifiek op de afdeling VTH. Dit conform artikelen 18.20 en 18.23 van de Omgevingswet. Deze evaluatie vindt jaarlijks plaats in de evaluatierapportage en wordt uitgevoerd aan de hand van de kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria worden opgesteld in samenwerking door het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Omgevingsdiensten Nederland (ODNL). De kwaliteitscriteria gelden volgens de Omgevingswet voor alle bestuursorganen of uitvoeringsorganisaties die met VTH-taken belast zijn. De kwaliteitscriteria moeten waarborgen dat een organisatie beschikt over onder andere voldoende capaciteit en deskundigheid om haar taken uit te kunnen voeren. Op dit moment zijn de kwaliteitscriteria 3.0 van kracht.